

Program telewizyjny „Kwadrans Akademicki” jako przestrzeń rozwoju umiejętności audio- wizualnych studentów lubelskich uczelni

The television program „Kwadrans Akademicki”
as a space for developing audiovisual skills of students
from Lublin Universities

Natalia Zburzyńska

Szkoła Doktorska Nauk Społecznych Uniwersytet
Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
ORCID: 0000-0001-8864-7121

Streszczenie: „Kwadrans Akademicki” to program telewizyjny emitowany na antenie TVP3 Lublin, realizowany we współpracy z sześcioma lubelskimi uczelniami wyższymi. Inicjatywa ta stanowiła przestrzeń do prezentowania wydarzeń akademickich oraz osiągnięć studentów, którzy samodzielnie przygotowywali materiały audiowizualne w ramach uczelnianych mediów akademickich. Celem niniejszego badania była analiza wpływu uczestnictwa studentów w produkcji programu na rozwój ich kompetencji audiowizualnych. W szczególności uwzględniono zdobyte umiejętności autoprezentacyjne, techniczne oraz zdolność do pracy w zespole. Wyniki wykazały, że udział w projekcie przyczynił się do rozwoju praktycznych kompetencji studentów, a także pomógł im przezwyciężyć bariery związane ze stresem i pracą pod presją czasu.

Słowa kluczowe: Kwadrans Akademicki, media akademickie, studenci, dziennikarstwo, produkcja audiowizualna

Abstract: „Kwadrans Akademicki” was a television program broadcast on TVP3 Lublin, produced in collaboration with six universities in Lublin. This initiative served as a platform for showcasing academic events and student achievements, with students independently preparing audiovisual materials within their universities' academic media. The aim of this study was to analyze the impact of students' participation in the program's production on the development of their audiovisual skills. In particular, the study considered the acquisition of self-presentation skills, technical competencies, and teamwork abilities. The results indicated that participation in the project contributed to the development of students' practical skills and helped them overcome barriers related to stress and working under time pressure.

Key words: Kwadrans Akademicki, academic media, students, journalism, audiovisual production

Wstęp

Współczesne szkolnictwo wyższe oraz rynek pracy kładą coraz większy nacisk na praktyczne przygotowanie studentów do wyzwań zawodowych (Baran 2020, 25). W tym kontekście dodatkowe formy aktywności, takie jak udział w projektach medialnych, u studentów zainteresowanych tematyką mediów i dziennikarstwa zyskują na znaczeniu jako element wspierający rozwój umiejętności praktycznych. Jednym z takich projektów jest program telewizyjny „Kwadrans Akademicki”, realizowany przez studentów sześciu lubelskich uczelni we współpracy z TVP3 Lublin. Program ten stanowi unikalną platformę, na której studenci mogą zdobywać i rozwijać kompetencje audiowizualne oraz doskonalić umiejętności związane z produkcją medialną.

Celem niniejszego badania jest analiza wpływu zaangażowania studentów w produkcję programu „Kwadrans Akademicki” na rozwój ich umiejętności praktycznych. Hipoteza badawcza zakłada, że uczestnictwo w tym projekcie umożliwia studentom zdobycie kompetencji związanych z produkcją audiowizualną oraz stanowi pozytywne doświadczenie, które motywuje ich do dalszego rozwoju. Aby zweryfikować tę hipotezę, postawiono trzy pytania badawcze. Jakie umiejętności praktyczne związane z produkcją audiowizualną zdobyli studenci dzięki uczestnictwu w projekcie? W jaki sposób studenci byli zaangażowani w produkcję programu? Jakie aspekty uczestnictwa w projekcie studenci uznają za najbardziej wartościowe? W badaniu zastosowano metodę wywiadów indywidualnych. Rozmowy zostały przeprowadzone ze studentami trzech wybranych uczelni lubelskich, którzy aktywnie uczestniczyli w produkcji programu „Kwadrans Akademicki”.

Rola i wpływ mediów akademickich na rozwój kompetencji praktycznych studentów

Media akademickie obejmują szeroki wachlarz formatów komunikacji, w tym przede wszystkim prasę, radio i telewizję akademicką. Funkcjonują one na większości polskich uczelni, a ich rozwój z roku na rok przyspiesza. Jest to spowodowane wszechobecną cyfryzacją i postępem technologicznym, które ułatwiają dostęp do specjalistycznych urządzeń i oprogramowania do produkcji (Zięty 2015, 11). Akademickie środki przekazu pełnią zarówno funkcję informacyjną, jak i edukacyjną, stając się platformą do wyrażania opinii, prowadzenia dyskusji akademickiej na bieżące tematy oraz prezentacji osiągnięć naukowych i artystycznych studentów oraz pracowników uczelni.

W obliczu dynamicznych zmian na rynku pracy oraz rosnących oczekiwań wobec absolwentów, media akademickie sprzyjają nabywaniu kompetencji, które nie zawsze są w pełni rozwijane w ramach tradycyjnego programu nauczania. Badanie Sławomira Gawrońskiego wskazuje, że 42% respondentów, studentów kierunków dziennikarstwo i komunikacja społeczna z dziewięciu polskich uczelni, uważa, że w ich edukacji jest zbyt dużo treści teoretycznych. Aż 44,7% ankietowanych studentów stwierdziło, że w planach studiów brakuje zajęć praktycznych

(Gawroński 2010, 17). Te wyniki potwierdzają autorzy innych badań o podobnej tematyce, wskazując, że w toku edukacji akademickiej przekazywana wiedza jest zbyt ogólna:

(...) ankietowani wskazywali, że studia nie kształtują umiejętności przydatnych do wykonywania zawodu dziennikarza. Znaczna część respondentów postuluje możliwość zwiększenia zajęć praktycznych w ofercie programowej studentów (Stępińska i in., 2017, 18).

Co ciekawe, badanie Gawrońskiego zawiera ważną opinię samych wykładowców. Prowadzący zajęcia na kierunkach dziennikarstwo i komunikacja społeczna przyznają, że „obowiązujące programy studiów są zbyt teoretyczne” i postulują wprowadzenie większej liczby godzin zajęć praktycznych, takich jak warsztaty i ćwiczenia, najlepiej realizowane w „naturalnym środowisku”. Według nich taka forma zajęć wydaje się najefektywniejsza (Gawroński 2010, 30).

Anna Zięty podkreśla:

Praca w mediach studenckich może dawać wiele satysfakcji i zadowolenia. Dzięki niej studenci poznają tajniki rzemiosła dziennikarskiego, uczą się także zdobywania informacji, nawiązywania kontaktów międzyludzkich czy zespołowego rozwiązywania problemów. Media dla wielu mogą stanowić bezpośrednią przepustkę do kariery zawodowej. Jeśli ktoś swoją przyszłość wiąże z pracą w profesjonalnych środkach komunikowania masowego, to wydaje się, że nie można zlekceważyć tego etapu (Zięty 2015, 17).

Podobną opinię podzielają studenci, którzy podkreślają, że tej profesji mogą się nauczyć poprzez praktyczne działanie (Stępińska i in., 2017, 23), a „współpraca z organizacjami medialnymi może zaowocować propozycją zatrudnienia” (Stępińska i in., 2017, 19). Nie inaczej jest na rynku pracy. Prawie co drugi pracodawca ceni sobie dotychczasowy dorobek absolwenta (Baran 2020, 17) oraz doświadczenie zdobyte podczas działalności w organizacjach studenckich (Baran 2020, 26).

Joanna Grzechnik w broszurze poświęconej mediom akademickim podkreśla dwa rodzaje dziennikarskich materiałów akademickich. Jedne pełnią rolę informacyjno-promocyjną, drugie, „tworzone/wydawane są przez organizacje studenckie, wpisując się w kształtowanie tzw. kultury studenckiej” (Grzechnik 2018, 8). Mając na uwadze temat niniejszego artykułu, tj. współpracy lubelskich mediów akademickich z TVP3 Lublin, warto dodać do tego zestawu jeszcze jeden wariant: media i publikacje pełniące rolę informacyjno-promocyjną mogą być wydawane przez profesjonalną stację telewizyjną. Warto podkreślić nowatorskość tej inicjatywy i dążyć do rozwijania takich przedsięwzięć.

„Kwadrans Akademicki”

Program telewizyjny „Kwadrans Akademicki” to inicjatywa TVP3 Lublin, której koordynatorem z ramienia stacji była redaktor Joanna Sosnowska. Na zaproszenie telewizji był on współtworzony przez sześć lubelskich uczelni: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Politechnikę Lubelską, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

oraz Wyższą Szkołę Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie¹. „Kwadrans Akademicki” realizowany był przez studentów tych uczelni, którzy w przystępny sposób przedstawiali najważniejsze wydarzenia z życia akademickiego. Koordynatorka z ramienia TVP3 Lublin, doktor Joanna Sosnowska, podkreśliła: „My się nie wtrącamy, nie idziemy z ekipą telewizyjną, tylko to właśnie studenci pokazują, jak żyją, jakie tematy są dla nich najważniejsze” (Siekaczyński 2024). Celem inicjatywy było zintegrowanie lubelskich uczelni poprzez wspólne przygotowanie programu, emitowanego na antenie TVP3 Lublin w każdy czwartek, w okresie od 7 marca 2024 r. (data emisji pierwszego odcinka) do 20 czerwca 2024 r. (data emisji ostatniego odcinka w roku akademickim 2023/2024)².

Każdy odcinek „Kwadransu Akademickiego” składał się z trzech czterominutowych segmentów, przygotowanych przez studentów. W pierwszym odcinku swoje materiały przedstawiały: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II oraz Politechnika Lubelska³. W kolejnym odcinku prezentowały się Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie oraz Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji⁴. Uczelnie pokazywały się na zmianę, co oznaczało, że każda z nich ukazywała swój materiał co dwa tygodnie. Gotowe odcinki, przesyłane przez zespoły, były następnie montowane i przygotowywane do emisji telewizyjnej przez pracowników TVP3 Lublin. Opisana struktura programu pozwalała na regularne i zróżnicowane ukazywanie inicjatyw i osiągnięć poszczególnych ośrodków akademickich, co sprzyjało zarówno promocji uczelni, jak i wzajemnej wymianie doświadczeń między studentami.

Odcinki „Kwadransu Akademickiego” były przygotowywane przez studentów oraz zespoły realizacyjne, działające w ramach mediów akademickich, co przyczyniło się do powstania wysokiej jakości materiałów oraz zwiększyło wiarygodność przekazu. Na UMCS program realizował zespół TV UMCS, a na Politechnice Lubelskiej materiały tworzone były przez zespół Pollub.TV. Uniwersytet Medyczny w Lublinie przygotowywał swoje segmenty dzięki współpracy Studia Filmowego UMLub oraz uniwersyteckiej telewizji TVBlask. Na Uniwersytecie Przyrodniczym za produkcję odpowiadał Dział Rekrutacji i Promocji (Kolisnichenko 2024), natomiast na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II materiały były koordynowane przez pracowników Akademii Nowoczesnych Mediów i Komunikacji we współpracy z grupą zainteresowanych studentów⁵. Dzięki zaangażowaniu akademickich zespołów medialnych każdy odcinek programu odzwierciedlał swoistość danej uczelni oraz właściwe dla niej podejście do komunikacji i promocji.

¹ UMCS, Politechnika Lubelska, KUL, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie to uczelnie publiczne. WSPiA jest uczelnią niepubliczną.

² Źródło internetowe: strona internetowa TVP3 Lublin, w której dostępne są wszystkie wyemitowane na antenie odcinki „Kwadransu Akademickiego”, <https://lublin.tvp.pl/76324108/kwadrans-akademicki> (dostęp: 10.07.2024).

³ Źródło internetowe: <https://lublin.tvp.pl/76324268/7-marca-2024> (dostęp: 10.07.2024).

⁴ Źródło internetowe: <https://lublin.tvp.pl/76434546/14-marca-2024> (dostęp: 10.07.2024).

⁵ Źródło informacji: https://www.kul.pl/kwadrans-akademicki-quot-z-kul,art_106066.html (dostęp: 13.07.2024).

Pomimo krótkiego okresu produkcji „Kwadrans Akademicki” został uhonorowany nagrodą AKLAUD⁶ Młodych podczas jubileuszowej 10. Gali AKLAUD, która odbyła się 24 maja 2024 r. Był to pierwszy przypadek w historii, gdy statuetka została przyznana całemu zespołowi, a nie pojedynczej osobie. Nagroda stanowi wyraz uznania kapituły dla zaangażowania i profesjonalizmu studentów. Joanna Sosnowska, koordynatorka programu, podkreśla, że nagroda jest dowodem owocnej współpracy między TVP3 Lublin a lubelskimi uczelniami i dodaje, że „media akademickie są dziś profesjonalne, mają głos i mogą się znaleźć na antenie poważnej stacji telewizyjnej”⁷.

Metodologia

Celem badania było ustalenie, w jaki sposób zaangażowanie studentów w przygotowanie programu telewizyjnego „Kwadrans Akademicki” wpływa na rozwój ich zdolności do produkcji podstawowych form audiowizualnych, nabytych podczas dodatkowej, dobrowolnej aktywności wykraczającej poza program studiów. Na potrzeby takiej analizy zdecydowano się na przeprowadzenie wywiadów indywidualnych ze studentami trzech uczelni: Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Politechniki Lubelskiej i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Celem było sprawdzenie trafności hipotezy, że zaangażowanie studentów w produkcję programu telewizyjnego „Kwadrans Akademicki” pozytywnie wpływa na rozwój wyżej wspomnianych umiejętności. W związku z tym uznano, iż badaniem powinni zostać objęci studenci związani z kierunkami takimi jak dziennikarstwo, produkcja medialna oraz inżynieria multimediów, znajdującymi się w ofercie edukacyjnej wybranych uczelni⁸. Chociaż kierunek związany z mediami oferowany jest również przez Wyższą Szkołę Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie⁹, uczelnia ta nie została uwzględniona w badaniu. Powodem jest fakt, że WSPiA nie była zaangażowana w produkcję wszystkich odcinków „Kwadransa Akademickiego” (w dwóch odcinkach nie znalazły się ich materiały¹⁰), a ponadto jest uczelnią niepubliczną. Ze względu na te okoliczności

⁶ Akademicki Laur Dziennikarski (AKLAUD) to nagroda przyznawana osobom, które łączą pracę w mediach z działalnością akademicką. Wyróżnienie to jest wręczane w dwóch kategoriach: AKLAUD, przyznawany za wieloletnią pracę dziennikarską połączoną z działalnością akademicką oraz AKLAUD Młodych, przeznaczony dla debiutujących w mediach, którzy wykazują się profesjonalizmem i rzetelnością dziennikarską. <https://www.umcs.pl/pl/o-nagrodzie,16129.htm> (dostęp: 14.07.2024).

⁷ Źródło wypowiedzi: <https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,19530/jubileuszowa-10-gala-aklaud-relacja-tv-umcs,150055.chtm> (dostęp: 14.07.2024).

⁸ Instytut Dziennikarstwa i Zarządzania na Wydziale Nauk Społecznych KUL oferuje kierunek dziennikarstwo audiowizualne oraz dziennikarstwo multimedialne i media cyfrowe, https://www.kul.pl/studia-w-instytucie-dziennikarstwa-i-zarzadzania,art_97355.html (dostęp: 13.07.2024). Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa UMCS oferuje kierunki dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz produkcja medialna, <https://www.umcs.pl/pl/instytut-nauk-o-komunikacji-spoecznej-i-mediach,19505.htm> (dostęp: 13.07.2024). Politechnika Lubelska na Wydziale Elektroniki i Informatyki oferuje kierunek inżynieria multimediów, <https://weii.pollub.pl/kandydaci/o-studiach/inzynieria-multimediow> (dostęp: 13.07.2024).

⁹ WSPiA oferuje studia licencjackie na kierunku media i dziennikarstwo, <https://wsipa.pl/nasze-kierunki/studia-licencjackie/media-i-dziennikarstwo/> (dostęp: 13.07.2024).

¹⁰ W odcinkach wyemitowanych 18 kwietnia 2024, <https://lublin.tvp.pl/77063783/18-kwietnia-2024> (dostęp 13.07.2024) oraz 30 maja 2024, <https://lublin.tvp.pl/77825681/30-maja-2024> (dostęp: 13.07.2024) brakuje materiałów WSPiA.

uwagę skoncentrowano na uczelniach publicznych, które miały stały wkład w produkcję programu i oferowały kierunki bezpośrednio związane z analizowanymi umiejętnościami praktycznymi.

W badaniu uczestniczyło 11 studentów: czterech z UMCS, czterech z KUL-u oraz trzech z Politechniki Lubelskiej. Wszyscy respondenci byli bezpośrednio zaangażowani w produkcję większości odcinków „Kwadransa Akademickiego”, pełniąc role m.in. prezenterów, operatorów kamer, realizatorów dźwięku oraz montażystów materiałów audiowizualnych.

Wywiady przeprowadzono w formie osobistych rozmów ze studentami, zarówno w trybie stacjonarnym, jak i online za pośrednictwem komunikatora Messenger w okresie od 25 czerwca do 16 lipca 2024 r. Zostały nagrane, a wszyscy studenci wyrazili zgodę na uczestniczenie w badaniu. Odpowiadali na następujące pytania:

1. W jaki sposób dowiedziałeś/dowiedziałas się o możliwości uczestnictwa w projekcie „Kwadrans Akademicki”?
2. Jakie były Twoje oczekiwania względem udziału w projekcie na początku?
3. Jakie były Twoje konkretne zadania i obowiązki podczas pracy nad „Kwadrans Akademickim”?
4. Jakie nowe umiejętności udało Ci się zdobyć dzięki udziałowi w projekcie?
5. W jaki sposób radziłeś/radziłaś sobie z trudnościami lub wyzwaniem podczas pracy nad projektem, jeśli takie trudności były?
6. Jak oceniasz atmosferę pracy w zespole projektowym?
7. Jakie korzyści wynikają z Twojego uczestnictwa w projekcie w kontekście przyszłej kariery zawodowej?
8. Jakie masz plany lub pomysły na wykorzystanie zdobytych umiejętności w przyszłości?
9. Jakie masz inne uwagi lub spostrzeżenia dotyczące Twojego uczestnictwa w projekcie „Kwadrans Akademicki”?
10. Czy angażujesz się w inne projekty medialne lub działalność związaną z produkcją audiowizualną poza „Kwadrans Akademickim” i studiami?
11. Czy poleciłbyś/poleciłabyś innym studentom udział w tego typu dodatkowych projektach?

Zgodnie z wytycznymi Earl’a Babbie’go w wywiadach jakościowych powinno się unikać korzystania ze sztywnego zestawu pytań; sięgając natomiast po ogólny plan, należy prowadzić rozmowę w pożądanym kierunku (Babbie 2004, 327). Zastosowano się do tej wskazówki podczas pierwszego wywiadu, który posłużył jako rozmowa pilotażowa. Dzięki temu możliwe było przetestowanie przygotowanych pytań oraz dopracowanie kolejnych, dotyczących m.in. dodatkowego zaangażowania studentów i pytania ostatniego. Ostatecznie przygotowany zestaw stał się uniwersalnym narzędziem do prowadzenia rozmów na temat zaangażowania studentów w produkcję „Kwadransa Akademickiego”, prowokującym respondentów do udzielenia rozbudowanych odpowiedzi.

Zespół „Kwadransa Akademickiego” na UMCS

Zespół „Kwadransa Akademickiego” na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej składał się z osób zaangażowanych w działalność Internetowej Telewizji Akademickiej TV UMCS. Stacja, działająca od 2015 roku, wywodzi się z Grupy Medialnej, która od 2013 roku zrzeszała studentów różnych wydziałów¹¹. Ekipa TV UMCS przygotowuje różnorodne materiały, od reportaży i wywiadów po autorskie programy, umożliwiając studentom zdobycie cennego doświadczenia zawodowego w dziedzinie mediów.

Praca zespołu pracującego przy programie była koordynowana przez pracowników Akademickiego Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka oraz redaktor naczelną TV UMCS, Grażynę Stankiewicz, sprawującą pieczę nad scenariuszami i kolaudacją odcinków. Wszyscy studenci zaangażowani w produkcję są zatrudnieni w TV UMCS w różnym wymiarze godzin. Jak zauważa jedna ze studentek kierunku produkcja medialna (na UMCS):

Zatrudnienie zależy od roli – na przykład realizator dźwięku, będący jedynym w zespole, jest zaangażowany w większość produkcji, dlatego pracuje większą liczbę godzin. Mamy również w telewizji wolontariuszy, ale ich zaangażowanie jest ograniczone w porównaniu do stałych członków zespołu, ze względu na charakter ich pracy.

Zespół „Kwadransa Akademickiego” na Politechnice Lubelskiej

Materiały do „Kwadransa Akademickiego”, realizowanego z ramienia Politechniki Lubelskiej, były przygotowywane przez studentów zaangażowanych w działalność uniwersyteckiej telewizji internetowej Pollub.TV. Telewizja ta, działająca od trzech lat¹², jest prowadzona przez koordynatorów studia telewizyjnego oraz studentów, głównie z kierunku inżynieria multimediiów. Uczestnictwo w Pollub.TV stwarza studentom wyjątkową okazję do zdobycia medialnych umiejętności. Jak mówi jedna ze studentek, prezenterka „Kwadransa Akademickiego”:

Dostałam się do telewizji akademickiej. Wiadomo, trzeba chcieć i mieć czas, żeby tam chodzić. Jestem na kierunku inżynierii multimediiów i to studio jest jakby pod nas stworzone, żebyśmy mieli okazję mieć też zajęcia praktyczne.

Studio Pollub.TV jest wyposażone w nowoczesny sprzęt, co umożliwia realizację różnorodnych projektów. Studentka podkreśla: „Mamy studio z reżyserką, stanowiskiem do obsługi komputera, dźwięku, światła, miejscem do nagrywania podcastów oraz nagrań lektorskich”. Studenci działający w Pollub.TV są zatrudnieni na 1/8 etatu i mają różnorodne obowiązki, np. odpowiadają za realizację materiałów promocyjnych uczelni, nagrywanie konferencji, reportaży oraz materiałów reklamowych. Jak dodaje cytowana już prezenterka: „Część osób jest bardziej techniczna - kolega na przykład zajmuje się montażem, a ja z koleżankami głównie częścią redakcyjną. Przygotowujemy nasz miesięcznik informacyjny, chodzimy na konferencje, prowadzimy wywiady”.

¹¹ Źródło informacji: <https://www.umcs.pl/pl/o-nas-tv-umcs.htm> (dostęp: 16.07.2024).

¹² Źródło informacji: <https://pollub.pl/studenci/organizacje/organizacje-studenckie/medialne/studencka-telewizja-internetowa-pollub-tv> (dostęp: 18.07.2024).

Głównym projektem audiowizualnym studenckiej telewizji Politechniki Lubelskiej jest SISI (Studencki Internetowy Serwis Informacyjny), który raz w miesiącu (przez cały rok akademicki) jest transmitowany na żywo na głównym profilu Politechniki Lubelskiej na Facebooku¹³.

Zespół „Kwadrans Akademickiego” na KUL

Na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II zespół odpowiedzialny za realizację programu „Kwadrans Akademicki” powstał w wyniku otwartego naboru¹⁴. Początkowo do projektu zgłosiło się ponad 20 osób, reprezentujących różne kierunki studiów, co pozwoliło na różnorodne podejście do tworzenia pierwszych materiałów. Z czasem jednak wyłoniła się stała grupa około 10 studentów, z których każdy otrzymał jasno określone zadania, co zwiększyło efektywność pracy zespołu¹⁵.

Proces produkcji materiałów był koordynowany przez pracowników Akademii Nowoczesnych Mediów i Komunikacji KUL, którzy zapewnili wsparcie merytoryczne oraz techniczne, umożliwiając studentom zdobycie praktycznych doświadczeń podczas pracy nad projektem.

Motywacje i oczekiwania studentów wobec udziału w projekcie „Kwadrans Akademicki”

Zaangażowanie studentów w produkcję programu „Kwadrans Akademicki” było duże, a wszyscy uczestnicy podeszli do projektu z ciekawością i chęcią zdobycia nowych doświadczeń. Studentka kierunku produkcja medialna (na UMCS), będąca montażystką, podkreśliła:

Oczekiwałam, że możemy wspólnie stworzyć coś fajnego dla naszej społeczności, że będzie to interesujące także dla widzów, którzy dowiedzą się więcej o inicjatywach, jakie mają miejsce na uczelniach lubelskich.

Studenci dowiedzieli się o projekcie na różne sposoby. Na UMCS i Politechnikę Lubelską, ponieważ zespoły były częścią istniejących redakcji mediów akademickich, informacje dotarły za pośrednictwem e-maili lub ustnych komunikatów przekazywanych przez koordynatorów TV UMCS i Pollub.TV. Na KUL-u, jak zostało wspomniane wcześniej, kandydaci zgłaszali się do projektu podczas naboru.

Oczekiwania studentów dotyczące zaangażowania w nowy projekt telewizyjny znacznie się różniły, co wynikało z ich doświadczenia w pracy w mediach akademickich. Ci, którzy pracowali TV UMCS lub Pollub.TV, nie mieli dużych oczekiwań na początku. Studentka produkcji medialnej, która w TV UMCS pracowała jako realizatorka dźwięku, traktowała projekt jak każdy inny materiał przygotowywany

¹³ Link do ostatniego odcinka serwisu w roku akademickim 2023/2024, <https://fb.watch/u1B8lo-6K0U/> (dostęp: 20.07.2024).

¹⁴ Link do informacji o naborze do ekipy „Kwadrans”: https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=816016353898756&id=100064711957875&mibextid=WC7FNe&rdid=eWpPZJpaSvLjlFPs (dostęp: 20.07.2024).

¹⁵ Informacje na temat naboru wynikają z osobistych doświadczeń autorki artykułu. Badaczka, pracowniczka Akademii Nowoczesnych Mediów i Komunikacji KUL, pełniła rolę jednego z koordynatorów ekipy „Kwadrans Akademickiego” na KUL i osobiście uczestniczyła w procesie rekrutacji do tego projektu.

w ramach mediów akademickich. Studentka inżynierii multimediów na Politechnice Lubelskiej, pełniąc funkcję prowadzącej, zaznacza:

Nie miałam dużych oczekiwań, ponieważ w telewizji studenckiej tworzymy serwis informacyjny, więc wyobrażałam sobie, jak może wyglądać nasza praca. W zasadzie zmienił się tylko format pod względem montażowym, ale jako prowadząca program, mając już doświadczenie w podobnym projekcie, dobrze się czułyśmy w tej formie.

Inne podejście mieli studenci KUL-u. Studentka studiów magisterskich na kierunku dziennikarstwo, która występowała jako prowadząca program, podkreśliła:

Bardzo się ucieszyłam z tej możliwości praktycznego działania, bo mimo że są to studia dziennikarskie, które mają elementy praktyczne, duży nacisk kładzie się na teorię. Natomiast na zajęciach praktycznych, gdzie grupa liczy 20 osób i mamy do dyspozycji trzy kamery, trudno jest każdemu zdobyć wystarczająco dużo praktycznych umiejętności, tj. ustawianie przysłony, ustawianie ostrości kadru itp. Dlatego szansa na pracę w mniejszej ekipie realizatorskiej tworzącej materiał telewizyjny była dla mnie okazją, której na pewno nie dostanę podczas zajęć na studiach.

Studentka dziennikarstwa pierwszego roku studiów licencjackich początkowo obawiała się, że nie dostanie się do projektu ze względu na brak doświadczenia i umiejętności: „Liczyłam, że chociaż będę mogła przyglądać się tej produkcji”. Inni studenci trzeciego roku dziennikarstwa na KUL-u podeszli do projektu z ciekawością i chęcią zdobycia nowych umiejętności.

Z wysokimi oczekiwaniami podeszła także uczestniczka zaangażowana w TV UMCS, dla której prowadzenie programu było czymś nowym. Studentka studiów magisterskich na kierunku produkcja medialna na UMCS zaznaczyła:

Oczekiwałam, że dzięki uczestnictwu w tym projekcie będę mogła rozwinąć umiejętności pracy przed kamerą i współpracy z drugą osobą prowadzącą. Ważne było, aby nie przeszkadzać sobie nawzajem, uzupełniać się i wspierać, nawet gdy kamera jest wyłączona, oraz radzić sobie ze stresem.

Rozwój kompetencji i wyzwania studentów podczas pracy nad „Kwadrans Akademickim”

Uczestnictwo studentów w projekcie „Kwadrans Akademicki” zaowocowało rozwojem licznych umiejętności praktycznych. Prowadzący program ćwiczyli na przykład autoprezentację i dykcję. Jak podkreśla studentka KUL-u:

Nigdy nie sądziłam, że będę stać przed kamerą. Zawsze mnie to odpychało. Bardziej się interesowałam fotografią. Natomiast tutaj miałam po raz pierwszy styczność z tym, że to ja będę widoczna w głównej mierze i to też ode mnie zależy, od mojej postawy, od tego jak wypowiem daną kwestię, jak ten program wypadnie.

Inni studenci nabyli umiejętności techniczne. Studentka pierwszego roku na KUL nauczyła się poprawnego nagrywania dźwięku, a student trzeciego roku dziennikarstwa opanował technikę kadrowania ujęć filmowych, dostosowując je do wymogów emisji telewizyjnej. Montażystka z UMCS udoskonaliła adaptację

materiałów do standardów telewizyjnych, co stanowiło dla niej nowość wobec wcześniejszego doświadczenia z materiałami publikowanymi na kanale YouTube.

Program pomógł studentom także w walce z wewnętrznymi barierami. Student KUL-u, pełniący funkcję lektora, stwierdził:

Zdobyłem większą pewność siebie w mówieniu do mikrofonu, co ułatwiło mi działania podczas zajęć w studiu radiowym. Zrozumiałem, że podczas nauki mogę sobie pozwolić na błędy. Ten fakt pomógł mi w podjęciu decyzji, żeby rozpocząć pracę nad głosem na własną rękę.

Studentka UMCS zauważa jeszcze inny walor udziału w opisywanym przedsięwzięciu:

Jeszcze lepiej nauczyłam się współpracować z innymi. Na pewno ograniczyłam mój stres w przypadku wystąpień przed kamerą, ale też nauczyłam się zwracać uwagę właśnie na to, jak druga osoba na planie się czuje.

Główną trudnością, z którymi mierzyli się uczestnicy, był stres. Prowadząca z UMCS wspomina:

Trudnościami były dla mnie przejęzyczenia i to, że gdy musieliśmy coś parę razy powtórzyć, wzrastał ogólny poziom stresu i zdenerwowania wśród ekipy. Staralam się wtedy maksymalnie skupić, jeszcze raz przeczytać tekst lub na sekundkę dosłownie odpocząć, wziąć jakiś głęboki wdech, porozmawiać ze współprowadzącym.

Kolejnym wyzwaniem była presja związana z krótkimi terminami realizacji materiałów. Realizatorka dźwięku z TV UMCS, która na co dzień jest studentką studiów magisterskich na kierunku kulturoznawstwo, tak opisuje to doświadczenie:

Trudność stanowił dość krótki czas między przygotowaniem kolejnych odcinków. Były to tylko dwa tygodnie. W rzeczywistości czas ten był jeszcze krótszy, gdyż wydarzenia, które przedstawialiśmy w „Kwadransie”, często miały miejsce dzień przed oddaniem gotowego materiału do TVP.

Jednak wszyscy zaangażowani w projekt studenci jednogłośnie stwierdzili, że atmosfera pracy była bardzo dobra. Studenci wszystkich badanych ekip stworzyli zgrane zespoły, w których czuli się dobrze. Studentka UMCS tak o tym mówi:

Dobrze oceniam atmosferę w zespole. Każdy wypełniał swoje zadania na tyle na ile potrafił, na tyle, na ile pozwalały mu jego codzienne pokłady energii. Po prostu traktowaliśmy to jako część naszej pracy.

W przezwyciężaniu trudności ważne dla uczestników okazało się wsparcie koordynatorów oraz dobrze zorganizowana praca. Student KUL-u przyznaje: „Odczuwałem duży stres podczas nagrań, jednak zawsze obok mnie byli koordynatorzy, którzy mnie wspierali; bez tego wsparcia nie dałbym rady”. Na tę kwestię zwróciła uwagę również prezenterka z KUL-u:

Zespół był bardzo dobry. Bardzo się zgraliśmy. Byliśmy z różnych lat dziennikarstwa, od studentów pierwszego roku do czwartego roku. Byli z nami również pracownicy akademii, tacy nasi starsi koledzy, którzy udzielali fachowych rad. Tak naprawdę z radością oczekiwałam kolejnego dnia nagrań.

Dla studentki studiów magisterskich z KUL-u ważnym efektem realizacji projektu było poczucie spełnienia oraz docenienie pracy zespołu przez środowisko akademickie:

Bardzo się cieszyłam, że „Kwadrans” był tak szeroko promowany. Chociaż na żywo trudno było zobaczyć program – my, studenci, najczęściej nie mamy dostępu do telewizji w wynajmowanych mieszkaniach – to fakt, że informacja o programie rozeszła się szeroko, był dla nas bardzo motywujący. Posty pojawiały się zarówno w mediach uniwersyteckich, ale też my, każdy z ekipy, udostępniał na swoich profilach link do konkretnego odcinka, co pokazało, że każdy z nas zaangażował się w ten projekt na 150 procent. Nie przeszło to na naszej uczelni bez echa.

Prowadząca z Pollub.TV podkreśliła wpływ współpracy środowiska akademickiego w Lublinie na realizację projektu:

Bawiłam się bardzo dobrze. To był bardzo ciekawy projekt, który połączył część lubelskich uczelni. Fajnie było się spotkać na rozdaniu nagród AKLUAD, zobaczyć na żywo ekipy, których materiały oglądaliśmy w telewizji. Generalnie oceniam bardzo pozytywnie cały projekt. Teraz jeszcze lepiej pracuje nam się w ekipie Pollub.TV.

Wpływ udziału w „Kwadransie Akademickim” na rozwój zawodowy studentów

Studenci zaangażowani w produkcję „Kwadransa Akademickiego” wskazali szereg korzyści płynących z udziału w projekcie. Najistotniejszą z nich okazało się zdobycie doświadczenia, które – jak przewidują – zostanie pozytywnie ocenione przez przyszłych pracodawców i będzie cennym dodatkiem do ich CV. Prowadząca z TV UMCS podkreśla:

Myślę, że to doświadczenie jest wartościowym wpisem w CV, gdyż pokazuje, że potrafimy jako studenci zebrać się całą ekipą i spiąć ten projekt od początku do końca. Myślę, że nasz przyszły pracodawca, widząc nasze materiały, upewni się, że mamy wiedzę i pomimo naszego młodego wieku potrafimy zrobić jakąś fajną produkcję.

Inna studentka UMCS odniosła się do słów redaktor naczelnej TV UMCS:

Nasza szefowa często podkreśla, że to doświadczenie jest dosyć ważnym wpisem w CV, bo braliśmy udział w tworzeniu materiałów regularnie emitowanych na antenie TVP3 Lublin, więc to jest coś bardziej wartościowego niż to, co robimy na co dzień.

Słowa koordynatora Pollub.TV również zostały przypomniane przez studentkę Politechniki Lubelskiej:

Nasz koordynator powtarza, że nam z takim doświadczeniem na pewno będzie łatwiej w znalezieniu swojej ścieżki zawodowej, niż osobom, które podczas studiów nie brały udziału w takich przedsięwzięciach.

Studenci zdobyli również praktyczne umiejętności, które mogą być przydatne w ich przyszłej karierze. Operator kamery z KUL-u podkreślił: „Dla nas, studentów dziennikarstwa, realizowanie programu telewizyjnego to cenne doświadczenie praktyczne, które nie zawsze można zdobyć podczas zajęć”. Dwoje studentów uznało z kolei otrzymanie nagrody AKLAUD Młodych jako istotne wzbogacenie ich portfolio.

Udział w projekcie rozbudził w niektórych studentach chęć pracy nad własnymi projektami lub dalszego rozwijania medialnych kompetencji. Student z KUL-u zadeklarował zamiar zarobienia pieniędzy na kurs dubbingowy oraz odbycia praktyk w profesjonalnej stacji radiowej.

Znaczenie udziału w projekcie dla rozwoju studentów

Wszyscy studenci jednogłośnie podkreślili, że angażowanie się w uczelniane inicjatywy jest wartościowe i może znacząco pomóc w przyszłej karierze zawodowej. Studentka KUL-u zauważyła:

Oczywiście, że warto brać udział w takich przedsięwzięciach. Nie raz słyszałam od absolwentów dziennikarstwa, że warto brać udział w dodatkowych inicjatywach, szukać praktyk i staży, aby już na studiach mieć podstawy doświadczenia zawodowego, co później tylko nam pomoże, a w żaden sposób nie przeszkodzi.

Dla studentów projekt był nie tylko okazją do zdobycia doświadczenia, ale także możliwością zmierzenia się z nowymi wyzwaniami. Studenci z KUL-u tak o tym mówią:

Myślę, że takie dodatkowe działania w trakcie studiów to podstawa. Jeśli ktoś chce się rozwijać, to jest dobra próba, aby sprawdzić, czy może być dobry w swoim zawodzie. Jeśli ktoś jest ciekawy i „głodny” nabywania nowych umiejętności, będzie mu łatwiej, niż gdy obudzi się na trzecim roku i nagle zechce pisać, nagrywać czy występować. Trzeba zacząć takimi małymi krokami.

Myślę, że różnica między umiejętnościami moich kolegów z roku a moimi jest duża. Oni tak naprawdę jeszcze nie wiedzą nic o produkcji telewizyjnej, a ja już tego w podstawowym stopniu doświadczyłam. Na samym początku miałam wątpliwości, czy w ogóle zostanę przyjęta do ekipy, ale jak widać warto próbować, bo a nuż się uda.

Studenci zaangażowani w Pollub.TV podkreślali, że udział w projekcie nie tylko rozwija umiejętności, ale także pomaga w nawiązaniu ważnych znajomości:

Angażowanie się w takie projekty daje sygnał, że jesteś na właściwych torach. Takie zaangażowanie jest bardzo wartościowe, jeśli chodzi o doświadczenie i poznawanie ludzi w branży.

Na pewno polecam wszystkim, którzy się zastanawiają lub nie są pewni, czy taka praca jest dla nich. Warto poznawać nowych ludzi, bo w tej branży kontakty są bardzo ważne. Ogólnie, jest to branża pełna kreatywnych osób, w której nie można się nudzić.

Studenci UMCS również podkreślili, że angażowanie się w tego typu inicjatywy niesie za sobą wiele korzyści:

Na pewno warto się angażować, nawet jeśli na początku jest się zestresowanym. To wartościowe i rozwijające na różnych płaszczyznach. Warto podejmować takie ryzyko i angażować się w różne inicjatywy.

Bardzo polecam studentom angażowanie się w takie projekty, ponieważ mogą one pomóc rozwijać umiejętności, poznać wspaniałych ludzi, uczestniczyć w różnych wydarzeniach i wzbogacić swoje portfolio.

Nieważne, czy to jest „Kwadrans”, czy ogólnie media akademickie. Takie projekty są bardzo rozwijające. Uczą wielu rzeczy, takich jak samodyscyplina i koordynacja, oraz pozwalają zdobyć nowe znajomości, co jest bardzo ważne, szczególnie dla młodych osób. Jak najbardziej polecam angażowanie się w tego typu projekty, jak najwięcej się da i na ile pozwalają inne obowiązki związane ze studiami czy pracą.

Podsumowanie

Studenci uczestniczący w projekcie „Kwadrans Akademicki” nabyli różnorodne umiejętności praktyczne związane z produkcją audiowizualną. Ich zaangażowanie obejmowało realizowanie różnorodnych zadań, takich jak np. prezentowanie treści przed kamerą czy obsługę sprzętu (kamer, mikrofonów, programów montażowych). Wśród zdobytych kompetencji wymieniono także autoprezentację oraz zdolność do pracy zespołowej. Studenci nauczyli się również przełamywać bariery psychiczne, takie jak stres związany z wystąpieniami publicznymi czy praca pod presją czasu.

Badani podkreślili, że cenna była możliwość pracy w autentycznym środowisku medialnym. Zaangażowanie studentów zostało docenione przez środowisko pozaakademickie, co zwiększyło ich poczucie odpowiedzialności za przygotowywane materiały oraz stworzyło okazję do realnej i profesjonalnej współpracy. Większość respondentów stwierdziła, że udział w projekcie pozytywnie wpłynął na rozwój ich kompetencji audiowizualnych oraz zwiększył motywację do dalszego kształcenia i zdobywania doświadczeń w branży medialnej.

Pomimo tych pozytywnych aspektów projekt miał również istotne ograniczenia. Ze względu na specyfikę produkcji audiowizualnej oraz ograniczoną liczbę miejsc w zespołach, tylko wybrani studenci mogli w nim aktywnie uczestniczyć, co sprawiło, że zasięg praktyk był stosunkowo niewielki. Dodatkowo, w przedsięwzięciu w większości uczestniczyły osoby już wcześniej zaangażowane w działalność akademickich mediów, a niektóre z nich były zatrudnione na uczelniach. Tego typu inicjatywy w większym stopniu wzmacniają zatem kompetencje osób już aktywnych w mediach, a w mniejszym umożliwiają zdobycie pierwszych doświadczeń studentom i studentkom dopiero rozpoczynającym swoją przygodę z produkcją audiowizualną.

Projekt „Kwadrans Akademicki” okazał się jednak wartościową formą praktyki, która umożliwiła młodym ludziom rozwój konkretnych umiejętności i zdobycie doświadczenia. Warto jednak rozważyć sposoby zwiększenia dostępności tego typu przedsięwzięć dla szerszego grona studentów oraz rozszerzenie współpracy między uczelniami a profesjonalnymi mediami.

Bibliografia:

- Babbie Earl, 2004, *Badania społeczne w praktyce*, Betkiewicz W. (przeł.), Warszawa.
- Baran Bartłomiej, 2020, *Studenci a wymagania rynku pracy*, Warszawa.
- Gawroński Sławomir, 2010, *System kształcenia dziennikarzy w Polsce. Opinie i oczekiwania studentów*, „Studia Medioznawcze”, nr 4, s. 11-21.

- Grzechnik Joanna, 2018, *Media studenckie i akademickie w Polsce. Wczoraj, dziś, jutro*, Nowy Targ.
- Kolisnichenko Ihor, 2024, *Nagrody AKLAUD 2024 rozdane!*, 1.06, <https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,19530,nagrody-aklaud-2024-rozdane,150015.htm> (dostęp: 12.07.2024)
- Kurek-Ochmańska Olga, 2015, *Media studenckie a wizerunek uczelni*, Warszawa, Rzeszów.
- Siekaczyński Artur, 2024, *Akademicki Laur Dziennikarski wręczony. Znamy laureatów nagrody*, „Dziennik Wschodni”, 24.05., <https://www.dziennikwschodni.pl/lublin/akademicki-laur-dziennikarski-wreczony,n,1000343568.html> (dostęp: 12.07.2024).
- Stępińska Agnieszka, Secler Bartłomiej, Jurga-Wosik Ewa, Narożna Dominika, 2017, *Studenci dziennikarstwa i komunikacji społecznej w Polsce. Motywacje, oczekiwania i plany zawodowe*, „Studia Medioznawcze”, nr 1, s. 11-24.
- Zięty Anna, 2015, *Media studenckie w Polsce: geneza, ewolucja, rzeczywistość*, Gdańsk.

Netografia:

- <https://lublin.tvp.pl/76324108/kwadrans-akademicki> (dostęp: 10.07.2024).
- <https://lublin.tvp.pl/76324268/7-marca-2024> (dostęp: 10.07.2024).
- <https://lublin.tvp.pl/76434546/14-marca-2024> (dostęp: 10.07.2024).
- https://www.kul.pl/kwadrans-akademicki-quot-z-kul,art_106066.html (dostęp: 13.07.2024).
- https://www.kul.pl/studia-w-instytucie-dziennikarstwa-i-zarzadzania,art_97355.html (dostęp: 13.07.2024).
- <https://www.umcs.pl/pl/instytut-nauk-o-komunikacji-spoecznej-i-mediach,19505.htm> (dostęp: 13.07.2024).
- <https://weii.pollub.pl/kandydaci/o-studiach/inzynieria-multimediow> (dostęp: 13.07.2024).
- <https://wsipa.pl/nasze-kierunki/studia-licencjackie/media-i-dziennikarstwo/> (dostęp: 13.07.2024).
- <https://lublin.tvp.pl/77063783/18-kwietnia-2024> (dostęp 13.07.2024).
- <https://lublin.tvp.pl/77825681/30-maja-2024> (dostęp 13.07.2024).
- <https://www.umcs.pl/pl/o-nagrodzie,16129.htm> (dostęp: 14.07.2024).
- <https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,19530,jubileuszowa-10-gala-aklaud-relacja-tv-umcs,150055.htm> (dostęp: 14.07.2024).
- <https://fb.watch/u1B8lo6K0U/> (dostęp: 20.07.2024).
- <https://pollub.pl/studenci/organizacje/organizacje-studenckie/medialne/studencka-telewizja-internetowa-pollub-tv> (dostęp: 18.07.2024).
- https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=816016353898756&id=100064711957875&mibextid=WC7FNe&rdid=eWpPZJpaSvLjFPs (dostęp: 20.07.2024).
- <https://www.umcs.pl/pl/o-nas-tv-umcs.htm> (dostęp: 16.07.2024).

O autorce:

Natalia Zburzyńska – doktorantka w Szkole Nauk Społecznych Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Absolwentka Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu oraz Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Swoje badania koncentruje wokół zagadnienia muzyki filmowej w kontekście nauk o komunikacji społecznej. Obszary zainteresowań badawczych: muzyka w filmie, narracyjność muzyki filmowej, twórczość polskich kompozytorów muzyki filmowej. Ze względu na doświadczenie zawodowe w Uniwersyteckim Centrum Medialnym Akademii Nowoczesnych Mediów i Komunikacji KUL oraz współpracę ze studentami, dodatkowym obszarem zainteresowań badawczych doktorantki stały się zagadnienia związane z działalnością mediów akademickich oraz wspieraniem rozwoju umiejętności wśród studentów kierunków praktycznych.

